

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Nacionalno pravo

Ta država je v postopku izstopa iz EU.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

angleščina

Swipe to change

Nacionalno pravo**Anglija in Wales**

Na tej strani so na voljo informacije o pravu in pravnih zbirkah podatkov glede pravnega sistema v Združenem kraljestvu, s posebnim poudarkom na pristojnostih Anglije in Walesa.

Za izbrano jezikovno različico ni uradnega prevoda.

Tukaj je na voljo strojni prevod vsebine. Opozarjamo, da je prevod samo okvirjen. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.

-----slovenščina-----bolgarščinašpanščinačeščinadanščinanemščinaestonščinagrščinafrancoščinahrvščina

italijanščinalatvijščinalitovščinamadžarščinamalteščinanizozemščinapoljščinaportugalščinaromunščinaslovaščina

finščinašvedščina

Pravni viri

Poglavitni pravni viri v jurisdikciji Anglije in Walesa v Združenem kraljestvu so:

primarna zakonodaja v obliki **zakonov parlamenta Združenega kraljestva** ter **aktov in ukrepov narodnega zbora za Wales** (National Assembly for Wales), **pravo Evropske unije**,

sekundarna (ali podrejena zakonodaja) v obliki **podzakonskih aktov** (statutory instruments), ki so jih izdali monarh, vlada Združenega kraljestva, vlada zbora za Wales (Welsh Assembly government) ali drugi organi. Druga podrejena zakonodaja je lahko v obliki **upravnih aktov** (administrative orders),

obče pravo, kot se je razvilo na podlagi sodnih odločb.

Vrste pravnih aktov – opis

Primarno zakonodajo (ali zakone) sprejme parlament Združenega kraljestva v Londonu in lahko velja za celotno Združeno kraljestvo ali njegov del. Narodni zbor za Wales lahko sprejema zakone na 20 decentraliziranih področjih, ki so navedena v Prilogi št. 7 **zakona o valižanski vladi iz leta 2006**. Primarno zakonodajo lahko monarh v skladu s posebno pristojnostjo sprejme v obliki različnih pravnih aktov, kot so uredbe v Svetu (Orders in Council), razglasitve (Proclamations), kraljevi nalogi (Royal Warrants), kraljeva navodila (Royal Instructions), uredbe in podelitve pravic (Letters Patent).

Sekundarna zakonodaja se sprejme v skladu s pristojnostmi, ki jih s pravnim aktom ali na njegovi podlagi podelijo Njeno veličanstvo v Svetu (Her Majesty in Council) ali minister, ministrstvo, valižanski ministri ali drugi organi ali osebe. Drugo ime za sekundarno zakonodajo je tudi delegirana zakonodaja, akt, ki podeljuje pristojnost za sprejetje sekundarne zakonodaje, pa se imenuje pooblastitveni ali „matični“ zakon. Pravnih virov sekundarne zakonodaje je več: na primer uredbe v Svetu, uredbe ali pravilniki, vsi pa se lahko poimenujejo s skupnim imenom „podzakonski akti“ ali „podzakonski predpisi“.

Julija 1999 so bile določene zakonodajne pristojnosti s parlamenta Združenega kraljestva prenesene na narodni zbor za Wales v Cardiffu. Zbor je dobil pristojnost za sprejemanje podzakonskih aktov za Wales, vendar se primarna zakonodaja za Wales še vedno sprejema v parlamentu Združenega kraljestva. Na podlagi **zakona o valižanski vladi iz leta 2006** je narodni zbor za Wales pristojen za sprejemanje ukrepov (primarne zakonodaje) za Wales, in sicer na področjih, določenih z zakonom, na katerih je parlament Združenega kraljestva nanj prenesel zakonodajno pristojnost. Ukrepi pa morajo biti predloženi v potrditev monarhu v Svetu (Sovereign in Council), preden lahko dobijo zakonsko veljavo. Narodni zbor za Wales je pristojen za zadeve na področju gospodarskega razvoja, izobraževanja, okolja, zdravja, stanovanjskega gospodarstva, turizma in prometa, ni pa pristojen na področju civilnega ali kazenskega prava. Valižanska zakonodaja, ki jo sprejmejo narodni zbor za Wales in valižanski ministri (vlada zbora za Wales), je v angleškem in valižanskem jeziku.

Pristojnost za sklepanje **mednarodnih pogodb** v imenu Združenega kraljestva ima na podlagi posebne pristojnosti (Royal Prerogative) krona, to je monarh, ki sklepa mednarodne pogodbe na predlog vlade Združenega kraljestva. Parlament Združenega kraljestva trenutno formalno ne more sklepati mednarodnih pogodb, če pa je na podlagi mednarodne pogodbe treba spremeniti zakonodajo Združenega kraljestva ali dodeliti javna finančna sredstva, parlament glasuje o tem na običajen način. Na podlagi vseh pogodb EU je treba sprejeti zakonodajo za njihovo izvajanje v Združenem kraljestvu, zato jih parlament natančno prouči. Ko bo začel veljati zakon o ustavni reformi in javnem upravljanju iz leta 2010 (Constitutional Reform and Governance Act), bo mednarodno pogodbo mogoče ratificirati, le če (a) je kronski minister parlamentu predložil izvod mednarodne pogodbe, (b) je bila mednarodna pogodba objavljena in (c) se je iztekel 21-dnevni rok, v katerem noben dom parlamenta ni odločil, da se mednarodna pogodba ne bi smela ratificirati.

Hierarhija predpisov

V primeru kolizije različnih pravnih virov so primarni organi za odločanje o njihovi veljavnosti sodišča. Pristojna sodišča lahko odločajo tudi v sporih v zvezi z razlago zakonodaje. Ker pa v Združenem kraljestvu ni „pisane ustave“, zakona parlamenta zaradi „protiustavnosti“ pred sodiščem ni mogoče izpodbijati.

Ustavna doktrina „parlamentarne suverenosti“ pomeni, da je parlament Združenega kraljestva najvišji zakonodajni organ – v smislu, da lahko sprejme in razveljavi kateri koli zakon in da noben drug organ zakona parlamenta ne more razveljaviti ali izpodbijati.

Vendar je doktrina parlamentarne suverenosti omejena s članstvom Združenega kraljestva v Evropski uniji. Na podlagi zakona o Evropskih skupnostih iz leta 1972 je pravo Evropske unije del prava Anglije in Walesa (ter Škotske in Severne Irske). Domačo zakonodajo je treba, če je to mogoče, razlagati v skladu s pravom EU.

Zakon o človekovih pravicah iz leta 1998, ki je v pravo Združenega kraljestva vključil Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, daje sodiščem dodatno pristojnost za sodno presojo zakonov parlamenta. Kolikor je to mogoče, je treba domačo zakonodajo razlagati v skladu s pravicami iz Konvencije.

Odločbe sodišč, zlasti pritožbenih sodišč, imajo pomembno vlogo pri razvoju prava. Ne podajajo le avtoritativne razlage zakonodaje, ampak so tudi temelj občega prava, ki izhaja iz odločb sodišč v predhodno zaključenih primerih (tj. sodne prakse).

Splošno načelo glede tega, katere odločbe sodišč so zavezujoče za druga sodišča, je, da posamezno sodišče zavezujejo predhodno izdane odločbe sodišča višje stopnje.

Kar se tiče zadev na področju prava Evropske unije, je **Sodišče Evropske unije** organ najvišje stopnje. Vrhovni sodniki (Law Lords) zgornjega doma so opravljali vlogo vrhovnega sodišča Združenega kraljestva, vendar je to pristojnost 1. oktobra 2009 prevzelo novo vrhovno sodišče. Dotedanji vrhovni sodniki so postali prvi sodniki vrhovnega sodišča, glavni vrhovni sodnik (Senior Law Lord) pa je postal njegov predsednik.

Institucionalni okvir

Institucije, pristojne za sprejemanje pravnih pravil, in postopek sprejemanja odločitev

Primarno zakonodajo sprejema **parlament Združenega kraljestva** v Londonu. Preden lahko **predlog zakona** (Bill) postane zakon parlamenta (Act of Parliament), ga morata sprejeti oba domova parlamenta: spodnji dom in zgornji dom. Naslednje faze potekajo v obeh domovih:

prva obravnava (uradna predstavitev predloga zakona brez razprave),

druga obravnava (splošna razprava),

obrnava v parlamentarnem odboru (podrobna proučitev, razprava in amandmaji). V spodnjem domu to obravnavo običajno opravi odbor za predloge zakonov (Public Bill Committee),

poročanje odbora parlamentu (priložnost za nadaljnje amandmaje),

tretja obravnava (zadnja priložnost za razpravo; amandmaji se lahko vložijo v zgornjem domu).

Po obravnavi predloga zakona v obeh domovih se ta vrne v prvi dom (kjer se je postopek začel), da se obravnavajo amandmaji drugega doma.

Oba domova se morata strinjati glede končnega besedila. Oba domova si lahko večkrat izmenjata mnenji, dokler ne dosežeta dogovora o vsaki besedi predloga zakona. Potem se predlog zakona predloži v podpis monarhu (Royal Assent).

Primarno zakonodajo sprejema tudi **narodni zbor za Wales**. Preden lahko predlog zakona postane akt narodnega zbora, ga mora preučiti in o njem odločiti narodni zbor, nato pa je potreben še podpis monarha. Zakon narodnega zbora je pravni akt, ki velja na vseh območjih Walesa, kjer se uporablja.

Postopek obravnave vladnega predloga zakona v narodnem zboru ima običajno štiri stopnje:

1. stopnja: zakonodajni odbor (-i) prouči(-jo) splošna načela predlaganega zakona ali ukrepa, narodni zbor nato glasuje o teh splošnih načelih.
2. stopnja: zakonodajni odbor podrobno prouči predlagani zakon ali ukrep in morebitne amandmaje, ki so jih predlagali poslanci narodnega zbora.
3. stopnja: narodni zbor podrobno prouči predlagani zakon ali ukrep in morebitne amandmaje, ki so jih predlagali poslanci narodnega zbora. Predsednik narodnega zbora odloči, katere amandmaje bo narodni zbor obravnaval.
4. stopnja: narodni zbor glasuje o sprejetju končnega besedila predlaganega zakona ali ukrepa.

Ko je zakonodajni postopek končan, se predlog zakona pošlje v **podpis monarhu** (Royal Assent), s čimer postane **zakon**. Ukrepe narodnega zbora za Wales je treba predložiti v odobritev kraljici v Svetu (Queen in Council).

Pravni akt primarne zakonodaje lahko običajno spremeni ali razveljavi samo nov pravni akt primarne zakonodaje. Vendar obstajajo izjeme, v skladu s katerimi se določene spremembe in razveljavitve lahko opravijo s podzakonskim aktom. To velja za izvajanje obveznosti EU ali predpis v okviru zakonodajne reforme, ki zmanjša ali odpravi upravna bremena. Takšne akte pa morata pred izdajo potrditi oba domova parlamenta.

Primarna zakonodaja začne veljati v skladu z **določbami o začetku veljavnosti**, ki so del zakona ali ukrepa. V zakonu ali ukrepu je lahko določen datum začetka njegove veljavnosti. Zakon oziroma ukrep lahko začne veljati takoj ob monarhovem podpisu, na določen datum (običajno vsaj dva meseca po monarhovem podpisu) oziroma na datum, ki ga določi minister ali ministrstvo s podzakonskim aktom (Commencement Order). Posamezne zakonske določbe lahko začnejo veljati na različne datume.

Začetek veljavnosti pravnega akta sekundarne zakonodaje se na splošno določi v aktu samem. Izjemoma se lahko datum začetka veljavnosti objavi v uradnem listu (Londonski uradni list).

Pravne zbirke podatkov

Spletišče legislation.gov.uk, ki ga upravlja narodni arhiv (National Archives), je uradno spletišče zakonodaje Združenega kraljestva.

Spletišče legislation.gov.uk omogoča dostop do zakonodaje vseh jurisdikcij Združenega kraljestva (Anglije in Walesa, Škotske ter Severne Irske). Spletno mesto vsebuje vso splošno zakonodajo od leta 1988 do danes, večino primarne zakonodaje do leta 1988 v izvirni in spremenjeni obliki ter velik izbor sekundarne zakonodaje od leta 1948 naprej, če ta še velja.

Zadnja posodobitev: 05/06/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.